

**CENTRUM
NAUKI
KOPERNIK**

**Konferencja
Pokazać
– Przekazać
2023
24–25.08 Warszawa**

„Obnażamy greenwashing, czyli jak stać się krytycznym konsumentem”

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie

Joanna Sawicka-Gajin

joanna.sawicka@ekonsument.pl

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Środowiskowe i społeczne koszty produkcji i konsumpcji

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE !

- W Europie żyjemy jak byśmy mieli do wykorzystanie 3 planety – nadwyrężamy zasoby planetarne.
- Kryzys klimatyczny to kryzys społeczny.
- Wodny ślad węglowy – do produkcji 1 pary jeansów potrzeba 8000 litrów wody.
- Aby wyprodukować 1 kg bawełny, potrzeba 3 kg szkodliwych chemikaliów.
- Produkcja odzieży zwiększy się o 63 % do 2030. Średnio korzystamy z 50 % ubrań w swój szafie.
- Śmieci: Co sekundę składowana lub spalana jest na świecie cała śmieciarka tekstyliów.

Wysypisko śmieci Mbeubeuss, Dakar, Senegal

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Zatoka Hann, Dakar, Senegal

KUPEJ ODPOWIEDZIALNIE

Zatoka Hann, Dakar, Senegal

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Greenwashing czyli zielone kłamstwo

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE !

Greenwashing to szereg działań podejmowanych przez firmy, aby stworzyć wrażenie, że kupowany produkt nie szkodzi środowisku naturalnemu.

Jest to manipulowanie informacjami o samym produkcie, ale również o działalności firmy, która ma się ukazać nam konsumentom jako **odpowiedzialna, świadoma, zrównoważona** oraz działająca w myśl określonych wartości.

A wszystko po to aby stale zwiększać **ZYSK**.

Działania firm nieproporcjonalne do skali ich niszczenia środowiska.

- Ubrania z drugiego obiegu – wyniki śledztwa szwedzkiej gazety, czyli **co dzieje się z ubraniami zebranymi przez H&M?**
- **Shein** – marka **ultra fast fashion** stworzyła kolekcję „EvoluSHEIN”. Firma chwali się „najlepszymi i najbardziej pożądanymi metodami produkcji, przyczyniając się do kreowania inteligentniejszych i bardziej zrównoważonych rozwiązań w branży odzieżowej.”

Manipulowanie informacją i tworzenie wrażenia, że produkt, który kupujemy nie szkodzi środowisku.

- Zielony mech na przystankach
- Informacja, że marka sprzedaje produkty np. z bawełny organicznej, a w rzeczywistości stanowią one mały procent całej produkcji – pozew przeciw marce H&M za nazywanie kolekcji „Conscious”
- Ubranie z recyklingu z butelek PET
- Ekogroszek – pozew organizacji Client Earth

Wykorzystywanie znaków na produktach oraz opakowaniach, które sugerują że mamy do czynienia z certyfikatami.

- Hasła takie jak: **green, eko, Organic, Sustainable, Conscious, climate friendly, bio**
- Wykorzystywanie **zielonego koloru** oraz **motywów roślinnych** sprawiające wrażenie produktu bardziej naturalnego.

Działania mające na celu **odwrócenie uwagi konsumenta** od tego, że produkcja przedmiotów jest szkodliwa dla środowiska i ludzi, przy jednoczesnym **ocieplaniu wizerunku**.

- Coca Cola sponsorem szczytu klimatycznego COP27 w Egipcie.
- Adidas wspierający kobiety z krajów globalnej Północy, ale wykorzystujący szwaczki szyjące ich rzeczy z krajów globalnego Południa.
- Angażowanie się w ekologiczne akcje społeczne np. spółek naftowych.

Fot. Change.org

Podkreślanie, że dany produkt nie posiada w swoim składzie danej substancji, chociaż od dawna się jej nie stosuje lub jest prawnie zakazana np. lakier do włosów bez freonu (zakaz w Polsce od 1991)

Wegańska herbata ☺

Patagonia – lider zrównoważonego rozwoju czy wielkie kłamstwo?

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE !

Patagonia – konsekwentne budowanie marki odpowiedzialnej społecznie - wiele bardzo pozytywnych przykładów.

Wyniki śledztwa – marka produkuje w tych samych fabrykach co marki fast fashion.

Co to dla nas znaczy?

 / Styl życia / Styl / **EKOLOGIA**

Upadek mitu marki Patagonia? Zaskakujące wyniki śledztwa dziennikarskiego

Ubrania marki Patagonia, przedstawiającej się jako proekologiczna i odpowiedzialna, powstają w tych samych fabrykach, co produkty marek produkujących tanie ubrania niskiej jakości. Tak twierdzą reporterzy serwisu śledczego „Follow the Money”.

Publikacja: 19.06.2023 15:30

Odpowiedzialny , świadomy i **krytyczny konsument**.

Włącz **myślenie krytyczne** podczas zakupów.

Zawracaj uwagę na komunikaty wysyłane przez markę.

Zadawaj pytania markom – media społecznościowe, maile – wykorzystaj profile firm i marek:

- ile kolekcji produkuje rocznie?
- z jakich materiałów produkuje?
- w co pakuje swoje produkty?
- czy ma certyfikaty?
- czy zapewnia pracownikom godne wynagrodzenie?

MADE IN POLAND ?

Greenwashing to bardzo silnie **rosnący trend**.

Trudno go rozpoznać, bo firmy publikują tylko te informacje, które są dla nich korzystne – **brak transparentności**.

Odpowiedzialność jest nadal po stronie konsumenta - Kwestie produkcji są bardzo skomplikowane i dotyczą wielu dziedzin naszego życia: samochody, ubrania, jedzenie, kosmetyki – trudno znać się na wszystkim.

Podejmujemy decyzje zakupowe w sekundę i na tym bazują firmy.

Metka Made in Poland – gwarancja czy greenwashing?

Czy prawo nas chroni? Green Claims Directive

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE !

Green Claims Directive – dyrektywa dotycząca greenwashingu, która ma zostać przyjęta na poziomie Unii Europejskiej. Dyrektywa Green Claims ma zapewnić konsumentom ochronę przed „wprowadzającymi w błąd oświadczeniami” o lepszym wpływie na środowisko danego produktu.

Badanie wykonane na zlecenie Komisji Europejskiej w 2020 r. wykazało, że 53,3% zbadanych oświadczeń środowiskowych było niejasnych, wprowadzających w błąd lub bezpodstawnych, a 40% było całkowicie nieuzasadnionych.

Jak podejmować świadome decyzje zakupowe

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE !

Edukacja

Kupuj TYLKO to co jest konieczne

Korzystaj z drugiego obiegu

Naprawiaj, przerabiaj, wypożyczaj, dbaj – przedłuż cykl życia swoich przedmiotów

Unikaj plastiku: w kuchni, ubraniach, podczas codziennych zakupów w spożywczym (kupuj do własnego pojemnika, korzystaj z własnych woreczków na warzywa ect.)

Korzystaj z przedmiotów wielorazowego użytku: butelki na wodę, kubki na kawę, woskowijki

Rozważnie dokonuj zakupów online – darmowe zwroty?! Kto płaci za „darmowe” zwroty?

Szukaj własnej drogi i stosuj metodę małych kroczków

Nie krytykuj innych i siebie, szukaj rozwiązań

Jak podejmować świadome decyzje zakupowe?

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Wybieraj żywność sezonową

Kupuj lokalnie

Szukaj przedmiotów z wiarygodnymi certyfikatami:
Niebieski Anioł, GOTS, Zielony Eurolistek, EU Eco Label, Oeco Cert, Fair Trade, FSC

Kupuj rzeczy dobrej jakości

Wybieraj ubrania klasyczne, ponadczasowe

Unikaj tanich produktów z plastiku i gumy- mogą zawierać szkodliwe chemikalia

Korzystaj ze sprawdzonych rankingów i aplikacji zakupowych: **Dobre Zakupy, Spacerownik, Czytam etykiety**

Greenwashing a młodzież. Jak rozmawiać o greenwashingu z młodzieżą?

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE !

Młodzi podatni na działania marketingowe firm – duża presja szczególnie w kontekście influencer marketingu – Influenserzy jadą do fabryki SHEIN.

Wskazanie wartościowych źródeł wiedzy.

KRYTYCZNE MYŚLENIE - nie daj się nabić w zieloną butelkę – wskazanie konkretnych przykładów, kiedy marki zostały nakryte na kłamstwie.

Zaufanie. Młodzi ludzie szczególnie Ci bardziej świadomi mają znakomite pomysły na działania. Potrzebują pozytywnej motywacji, zachęty, wartościowych źródeł (de-influencing).

Praktyczne poradniki. Baza wiedzy podana w przystępny sposób

www.ekonsument.pl

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

DZIĘKUJĘ

Zapraszam do kontaktu:

Joanna Sawicka-Gajin

Joanna.sawicka@ekonsument.pl

facebook.com/kupujodpowiedzialnie

instagram.com/kupujodpowiedzialnie/

linkedin.com/company/fundacja-kupuj-odpowiedzialnie/

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

